genç sinema

DEVRİMCİ SİNEMA DERGİSİ

SAYI 10 KASIM 1969 1 LİRA

BİR ALAMANYA Kİ ...

genç sinema'dan

Genç Sinema Dergisi, elinizdeki sayısıyla çıkışından bu yana tüm olarak 14.000 tane basıldı. Önceleri bin tane basılan dergi son dört aydır ikibin basılmaktadır. Bu baskı artışı Anadolu için yapıldı. Sinema sömürüsünün kol gezdiği Anadolu'da, Genç Sinema'nın sesi gerçek bir taban bulmakta gün geçtikçe. Eskişehir'de kurulan Devrimci Genç Sinemacılar Topluluğu, başlattığımız bu savaşın İstanbul tekelinde kalmıyacağına somut bir örnektir. Anadolu'nun diğer bölgelerinde de böyle topluluklar kurulacak, eyleme geçilecektir kuşkusuz. Unutulmamalıdır ki kokuşmuş bir düzenin kokuşmuş sinemasına karşı verilecek bir savaş, değişik cephelerde elele yürütülebilir ancak. Genç Sinema'nın Anadolu dağıtımı 62 ilde 1400 adettir şimdilik. Bu dağıtımın hemen ertesinde gelen mektuplardan Anadolu sinemaseverlerinin ne derece sömürüldüğünü ve savaşımıza katılmaya hazır olduğunu görüyoruz.

Genç Sinema topluluğunun ikinci yılı, gerek filim yapımında, gerekse diğer eylemlerinde daha çetin geçeceğe benzer. Çünkü dostlarımızın yanısıra düşmanlarımız da artmakta. Ne var ki, bizim gerçek gücümüz emekçiler, devrimciler ve namuslu sinema inancıdır.

YENİ YAZIŞMA ADRESİMİZ

P.K. 18 MECİDİYEKÖY - İST.

Kapak: Yakup Barokas'ın «BİR ALAMANYA Kİ...» adlı kısa filminden.

eskişehirli genç sinemacıların dünü, bugünü, yarını

MUAMMER ÖZER
(Eskişehir)

Dün Eskişehir'li genç sinemacıların durumu şöyleydi: 1967 yılının Haziran ayında Robert Kolej Sinema Kulübü'nün düzenlediği I. Hisar Kısa Film Yarışması'nda Eskişehir'den 8 mm. lik iki film (ÇIBAN BAŞI ve TOPRAK ADAMIN HAYAT HİKÂYESİ) boy gösterdi. Yapımcının ilk eseri olan olan bu filimlerden ikincisi finale kalmıştı. Ama maddî yönden çökmüştü yapımcısı.

1968'in ortalarında henüz pek az tecrübeye sahip olan iki genç sinemacı ellerindeki hurda 16 mm. lik alıcı ve tüccarlardan temin ettikleri birkaç bin liraya kendi güçlerini de katarak Eskişehir bölgesinde renkli reklâm filmi yapımına giriştiler. İki aylık insanı kahreden bir mücadelenin sonunda, oniki dakikalık renkli reklâm filmi, şehrin en işlek yerinde her gece üç kez olmak üzere onbeş gün süre ile halka ücretsiz gösterildi. Gösterileri ortalama beşbin kişi izlemiştir.

Bu arada genç sinemacılar, mahalli Sakarya Gazetesi ve Emre Dergisi'ne sinema yazıları vererek, basın yoluyla da halkı sinema konusunda aydınlatmaya çalıştılar.
Sinemanın sanat yönüyle ilgilenen bazı kişilerin ve genç sinemacıların teşebbüsleriyle 1967 ortalarında kurulan sinema derneği, birtakım nedenler yüzünden 1968 başlarında çalışmalarına son verdi. Üyeler, leylek yavrusu gibi ortada kalıverdiler.

Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları Fabrikalarında işçi olarak çalışmakta olan genç sinemacılardan birkaçı 1968'in Eylül ayında fabrikanın filim çekim işlerini üzerlerine aldılar ve fabrika hesabına belge filimleri çekmeğe başladılar.

Bir gurup genç sinemacı da 1969 Nisan ayının sonunda Eskişehir Halk Eğitim Merkezi Sinema Kolu'nu, hemen ardından da Devrimci Genç Sinemacılar Topluluğu'nu kurdular. Kısa bir süre sonra H.E.M. 8 mm. lik bir alıcı ve gösterici satın alarak genç sinemacıların hizmetine verdi. Filim çalışmalarının yanı sıra dört ay süren bir tiyatro kursu açılarak 20 kadar gence tiyatro dersi verildi. Genç sinemaya katılmaları için teşvik edilip kolaylık gösterildi. Bunlardan bir kısmı topluluğa katıldı.

Tiyatro kursundan sonra 20 Eylül 1969 tarihinde amatör fotoğrafcılık kursu açılarak, topluluk üyeleri tiyatro kursunda olduğu gibi fotoğrafcılık konusunda da bilinçli olarak eğitime başlandı. Tiyatro kursunda olduğu gibi, fotoğrafcılık kursunun da hocası genç sinemacılardandır. Bugün düne nazaran daha iyi şartlar altında, daha iyi imkânlarla H.E.M. çatısı altında haftanın belirli günlerinde toplanarak çalışmalarını sürdürmektedirler.
Genç sinemacıların otuz kişilik gösteri salonu ve çalışma odalarında kitaplık, filim arşivi, çelik malzeme dolabı, 8 ile 16 mm. lik alıcı ve göstericilerden başka, projeksiyon

makinesi, jeneratör, alıcı sehpası, reflektör gibi yardımcı gereçler de bulunmaktadır.

Bugün Eskişehir'de genç sinema rayına oturmuştur. Bilinçlenme yolundadır. Neyi göstereceğini, neyi söyliyeceğini kavramıştır. Gideceği hedefin uzaklığını bilmekte, fakat o hedefe birgün mutlaka ulaşacağına inanmaktadır. Bugün her genç sinemacı, kısa da olsa bir filim yapabilme arzusunda ve çabası içindedir. Önümüzdeki yaz yapılacak «DEVRİM SİNEMASI ŞENLİĞİ» ne, 10'a yakın genç sinemacının taptaze ürünleriyle katılacağını şimdiden söylıyebilirim.

Yarın maddi ve manevi gücümüz daha da artmış olacak. Genç sinemanın sınırları genişlemeğe devam edecek, genç sinemacının eserleri en hücra köşelere kadar gidip, halkımızın kendi benliğini bulmasına yardımcı olacaktır. Halk, sömürücü Yeşilçam ve emperyalist sinema tarafından sömürüldüğünün farkına varıp, onu reddettiği gün, genç sinema zafer bayrağını çekerek, devrim marşının sesini çıktığı kadar haykırarak söyliyecektir.

Gerçek sinema seyircilerinin fikirleri de önemli. Öğreneceğimiz çok şey var onlardan. Artık çantada keklik değiller. Bilincindeler bir çok şeyin. Bundan böyle gösterilerimiz sırasında kendileri ile yapılan konuşmalara ve yazdıkları yazılara da yer ayrılacaktır dergimizde...

MEHMET YALÇINKAYA

sinema ağalarına sesleniyorum

İstanbul'da sinema ağaları bugünlerde tekrar hortladı. Ağanın müşterisi olan halkın vermiş oldukları ücretler, ağayı tatmin etmezmiş. Halkın sinemaya giderek iki saatlik zamanını rahat bir koltukta geçirmekten başka bir kazancı olmaksızın ödemiş olduğu 300 kuruş, ağayı on sene gibi uzun bir zamandan beri haksız bir ticaretin içinde boğmuş. Böylece sinema ağası bu âmme hizmetini kendi gönlünce on sene sürdürmüş. Biz böyle ağaları bütün gücümüzle alkışlarız. Oysa işin aslı hiç de göründüğü gibi değil.

Sene 1948, İstanbul Belediyesi o zamanki modaya uyarak yerli malı kullanan her şeyi desteklemeye başladı. Bu arada yerli filim gösteren sinemacılardan % 20, yabancı filim oynatanlardan ise % 40 vergi almaya başladı. Bugüne kadar da uygulana gelmekte olan tarife de budur. Sinemacılar yerli filim oynatmayı daha kârlı görüp işi bu branşa dökünce ve çekilen filimler sinema sahiplerinin taleplerini karşılamayınca kâr etmekten başka düşüncesi olmayan patates kafalı tüccarlar ortaya çıkıp filim yapmaya başladılar. Böylece Türkiye'de bir filim enflasyonuna doğru ilk adım atılmış oldu. Yine o zamanlar sinema biletlerinin ücreti 25 kr. ile 75 kr. arasındaydı. 1958 e kadar fiatlarda ufak tefek artışlar görüldü. 1958 de yabancı filim oynatan sinemacılar belediyenin karşısına çıkıp 425 kr. gibi büyük bir miktarı belediyeye sunmuşlardı. Pazarlık sonunda biletler 300 kr. olarak tesbit edildi. Ama yabancı filim oynatan sinemacılar filimleri makaslayıp seans adedini çoğaltma yoluna gittiler. Sonra da belli saati aşan filimler için belediyeden zam koparınca

ayda birkaç uzun filim getirmeye başladılar. Bu usûl o kadar hoşlarına gitti ki bir kaç sinema daha açtılar, yabancı filim ithaline atıldılar, ithalâtçı oldular. Böylece kendi kurmuş oldukları ithalâtçı şirketlerin sahibi bulundukları sinema binaları hep kendilerine dönük kâr payını sağlıyan iş yerleri oldu. Ayrıca sinemaya giden halkın yarım saatten fazla bir zamanını onun bunun reklâmlarını göstererek oyaladılar. Bunu da hep kâr etmek için yaptılar. Reklâm filimlerini halkın canını sıka sıka seyrettirmeleri de bir âmme hizmeti galiba.

Halkın tek eğlence yeri olan sinemanın yiyip-yiyip şişen ve doymayan ağaların elinde olması toplumsal ezikliğimizi bir kere daha açıklıyor.

Yabancı filim oynatan sinema ağası kendini haklı çıkarmak için sinemanın kapısına bir fatura asmış. 300 kr. luk bileti şöylece anlatıyor: % 40 belediye - % 25 ithalâtçı - % 35 salon sahibi. Oysa salon sahibi ve ithalâtçı kendisidir. Biletin % 60 ı kendinde kalıyor demekki. Eğer % 60 gibi bir kârı beğenmiyorsa ya kendisi akıldan mahrumdur veya karşısındakileri öyle görmektedir. Bence kendi aklından zoru var. Halkın, kendisini sağılacak inek yerine koyan bu ağalara karşı direnmesi gerekir. Halk artık hiçbir taraftan yardım beklememeli ve kendi sırtına vurulan palanı sökmelidir. **Ey sinema ağaları biz artık kanmıyoruz. Kendi meselelerimizi dile getiren filimler görmek istiyoruz. Yoksa yirmi liralık gündeliğimizin beş lirasını abuk-sabuk filmlerinize yatırmak değil.**

****

SİNEMA SEYİRCİSİNE BİLDİRİ

BİLDİĞİN GİBİ PAZARTESİDEN BU YANA ÜÇ GÜN YABANCI FİLİM GÖSTEREN SİNEMA SALONLARININ PATRONLARI SANA KASALARINI KAPATTILAR. BÖYLECE ÜÇ GÜN PARA KAZANAMADILAR.
BU DURUM SENİN ZARARINA GÖSTERİLMEK İSTENİYORSA DA ASLINDA KÂRINA OLDU. ÇÜNKÜ BU ÜÇ GÜN İÇİNDE KOMPRADORLARIN İTHÂL ETTİĞİ FİLİMLER SENİN BEYNİNİ YIKAYAMADI.
BU HALK DÜŞMANLARI SENDEN SÖMÜRDÜKLERİ PARAYI AZ BULUYORLARMIŞ, MASRAFLARI KURTARAMIYORLARMIŞ.
Y A L A N . . .
ÇÜNKÜ TÜRKİYE'DE SENİN TEK EĞLENCEN OLAN SİNEMA ONLARIN TEKELİNDE OLAN KAZANÇ KAPILARINDAN SADECE BİRİDİR. KENDİLERİNE ACINDIRMAK İÇİN VERDİKLERİ GÜLÜNÇ RAKKAMLARA İNANMA. DİĞER ÜLKELERDE KAZANCA GÖRE HER KESEYE UYGUN FİYATTA SİNEMA SALONLARI VARDIR.
GÜNDELİĞİ 15 LİRA OLAN BİR VATANDAŞ SİNEMAYA 5 LİRA VEREMEZ. BU SOSYAL ADALETE AYKIRIDIR.
BU HALK DÜŞMANI SİNEMA PATRONLARI SONUNDA BELEDİYENİN ÇIKARLARINA DA UYGUN DÜŞEN BU ZAMMI ELDE EDECEKLERDİR MUTLAKA.
SANA DÜŞEN GÖREV BU HALK DÜŞMANLARININ SİNEMALARINA GİTMEMEK ONLARI **boykot** ETMEKTİR.

KAHROLSUN HALK DÜŞMANLARI... **GENÇ SİNEMA**

****

Yukarıdaki bildiri 23 Ekim günü, üç günlük boykottan sonra açılan sinemaların kapılarında halka dağıtılmış, vitrinlere yapıştırılmıştır.

emekçiler ve sinema

YORGO BOZİS

Bugün, Türkiye'de bir yılda çekilen telgrafların, yenen ayvaların sayısı bilinirken — 1966 da 28,600 ton — sinemaya gidenlerin sayısı kesinlikle bilinmemektedir. Böyle bir ortamda, sinema - halk ilişkilerini doğru-dürüst saptamak ve incelemek zorlaşmaktadır. Tahminlere dayanan kişi başına yılda 3 - 4 bilet ortalaması, genel olarak sinema seyircisinin azlığını yansıtmakla birlikte, sinemanın şehir ve köy emekçilerine ulaşma derecesini ayrıntıları ile göstermekten uzaktır.

Aşağıda, son zamanlarda ortaya çıkan, bu konu ile ilgili bazı sayılar derlenmiştir.

1 — Köylerde durum:

1961 yılında yapılan soruşturma sonuçlarını değerlendiren, Devlet Plânlama Teşkilâtının gizli (!) bir raporuna göre, 14.000 köyde nüfusun % 86'sı ömründe hiç sinema görmemiştir (Milliyet, 31.8.1969). Ortalama köy büyüklüğü 578 kişi olduğuna göre, sinemayı tanımayan köylülerin sayısı yaklaşık olarak 7 (yedi) milyondur. Başka türlü söylersek, tüm köylülerin üçte birinin sinemaya hiç gitmediği bilimsel olarak saptanmıştır. Bu durumda, geri kalan köylülerin büyük çoğunluğunun yılda bir sinemaya gittiği bile söylenemez.

2 — Şehirlerde durum:

Devlet İstatistik Enstitüsü'nün yeni-yeni yayınlamaya başladığı, şehirlere ait «Tüketici Harcamaları Anket Sonuçları» ndan, dolaylı olarak, sinema ile birtakım bilgiler ortaya çıkmaktadır.

	Aylık Kültür ve Eğlence Harcamaları Tutarı (TL.)	Kültür ve Eğlence Harcamalarının Toplam Tüketim Harcamalara Oranı
ANKARA	9.825.675	6.52
ANTALYA	545.632	3.96
BURSA	1.337.724	4.15
DİYARBAKIR	749.918	4.73
İSTANBUL	13.311.773	4.08
İZMİR	3.402.600	4.27
ORDU	208.440	4.04
SAMSUN	1.200.686	7.08
8 İL TOPLAMI	**30.582.448**	**4.85**

Elimizdeki bazı sayıları kıyaslıyarak, Kültür ve Eğlence Harcamaları içinde sinemanın payını % 40 olarak kabul edebiliriz. Buna göre yukarıdaki sayıları değerlendirerek sinemayı ilgilendiren bazı bilgiler elde edilebilir. Ancak, D.İ.E.'nün verdiği sayılardan, bu tür bilgilerden başka, gelir gruplarına dayanan, ayrıntılara inen ve şehir emekçilerinin sinema ile olan ilişkilerine ışık tutan birtakım bilgiler de çıkarabiliriz. Aşağıdaki çizelge, 8 il için verilen sayılardan yararlanarak düzenlenmiştir.

GELİR GRUPLARI İÇİNDE

ORTALAMA KÜLTÜR VE EĞLENCE HARCAMALARI (Aylık TL. olarak)

Kısaltmalar: (H.S. Hanehalkı sayısı) (O.H. Ortalama harcama) (G.G. Gelir Grubu)

	TOPLAM		G.G.(— /500)		G.G.(501 / 1000)		G.G.(1001/1500)		G.G.(1501/2000)		G.G.(2001/ +)	
	H.S.	O.H.	H.S.	O.H.	H.S.	O.H.	H.S.	O.H.	H.S.	O.H.	H.S.	O.H.
ANKARA	123.500	79.60	16.250	5.30	40.750	17.80	24.000	45.90	12.500	137.10	30.000	212.50
ANTALYA	14.400	37.90	3.200	7.10	5.800	14.80	2.720	24.10	1.200	62.30	1.480	200.40
BURSA	39.120	34.20	11.440	5.90	17.360	20.10	5.760	67.00	2.000	109.00	2.560	123.90
DİYARBAKIR	15.600	48.10	4.250	6.90	6.500	73.40	3.050	43.10	950	44.10	850	82.70
İSTANBUL	285.779	46.60	35.683	3.35	110.435	14.10	62.123	34.00	33.332	65.90	44.206	164.00
İZMİR	80.663	42.20	12.118	4.90	35.264	17.90	14.424	32.20	6.813	68.00	12.044	148.10
ORDU	4.560	45.70	1.040	7.70	1.760	16.30	760	116.40	460	50.90	540	110.60
SAMSUN	18.750	64.00	4.250	4.20	8.350	18.30	3.950	37.10	850	37.70	1.350	630.70
TOPLAM :	582.372	52.50	88.231	5.50	226.219	17.70	116.787	38.50	58.105	78.90	93.030	182.80
% :	100,0	100,0	15,2	1,7	38,8	5,5	20,0	11,9	10,0	24,4	16,0	56,5

Görüldüğü gibi dar gelirlilerin kültür ve eğlence harcamaları yok denecek kadar azdır. 88.231 hane halkı (aile) kültür ve eğlenceleri (!) için ayda ortalama olarak 550 kuruş ayırabilmektedir. İncelediğimiz 8 ilin toplam nüfusunun % 43'ünü oluşturan 314.450 ailenin aylık ortalama harcamaları 14.30 liradır. Bu harcamaların içinde sinemanın payını %40, ortalama aile büyüklüğünü de 5,6 kişi kabul edersek, kişi başına ayda 100 kuruş düşer. Sinema çağı dışındakileri de hesaba katarsak, kişi başına ayda bir bilet ortalamasına varıyoruz. Ancak aylık geliri 500 lirayı aşmıyan ailelerde bu ortalama 3 ayda bir'e düşmektedir.

Çizelgenin yüzde göstergesi, değişik gelirli grupların kültür ve eğlence harcamalarına katılma payını açık-seçik ortaya çıkarıyor. Harcamaların %56,5'ini ailelerin % 16'sı yapmaktadır. Daha geniş bir hesapla, harcamaların % 80,9'u ailelerin % 26'sı tarafından yapılmaktadır. Nüfusun % 54'ünü oluşturan dar gelirli emekçi ailelerin katılma payı ise ancak % 7,2 dir.

3 — Sonuç :

Yukarıdaki sayılardan, Türkiye'de sinemanın, emekçilerin ezici çoğunluğuna ulaşamadığı ortaya çıkmaktadır. Bundan başka, öteden beri, «Türkiye'de sinema seyircilerinin yalnız belirli bölgeler halkından meydana geldiği, daha geniş bir bölümün sinemadan yoksun kaldığı» nı ileri süren sav da sınıfsal açıdan yerine oturmuş oluyor.

Devrimci genç sinemanın tarihsel görevi, devrimci genç seyircisine emperyalizmden önce ulaşmaktır.

GENÇ SİNEMACI FİLMİNİ NASIL YAPIYOR ?

OSMAN ERTUĞ

Özellikle III. Hisar Kısa Film Yarışması olaylarından sonra Genç Sinema'ya bazı çevrelerce «lâf değil de, film yapın» diye sözler söylendi, yazılar yazıldı.

Evet, bir kısmımız filim çekme olanağına daha kavuşamadı. Fakat, öne sürülen nedenlerden değil, yalnızca parasızlıktan. Çekemiyenler de çekenlere yardım etti bu ara. Bir kısmımız da çekti, yıkattı, fakat baskı parası bulamadı. Gene de diğer bir kısmımız filmlerini bitirdi. Olayların ardarda gelmesi nedeniyle Genç Sinemacı, eylemini daha çok kamerasıyla olayları belgelemeye ayırdı. Bir de bu yüzden aksadı filmini tamamlaması.

Fakat yazının asıl amacı bu değil.

Filimlerimizin amacı gibi dergimiz de İstanbul'dan çok taşraya ve de emekçilere dönük olduğundan, onlara kısa filim yapımı hakkında bir fikir vermek, bir de Genç Sinema'nın devrimci eylemine yardıma çağırmaktır.

Diyelim onbeş dakikalık bir filim yapmak istiyoruz. Önce 16 mm. lik bir alıcı (kamera) bulmamız gerekiyor. 35 mm. lik değil de 16 mm. likle çalışmamızın nedeni, 16 mm. liğin 35 mm. liğe göre daha ekonomik ve eylemimiz sırasında daha kullanışlı olmasından. Fakat buna karşılık, 35 mm. likle çalışmanın sonucu daha iyidir; baskı, seslendirme gibi. 8 mm. likle de çalışmak işimize gelmez. Çünki 8 mm. lik, reversal filimdir. Yani yı-

kanınca pozitif olan. Negatif kopyasını çıkarmak için baskı makinesi de yoktur. Reversal filim, negatif olarak yıkansa bile gene baskı makinesinin yokluğundan işe yaramaz. Amacımız halka sürekli olarak göstermektir filmimizi. Tek kalmaya mahkûm olan bu filim, bir süre sonra yıpranacak, gösterilemiyecek duruma gelecektir. Bu nedenlerden dolayı 16 mm. likle çalışmak bugün için en uygun. Kamerayı bir devrimci kuruluştan ya da bir arkadaşımızdan bulduk diyelim. Sıra geldi filme. Dış sahneleri, yani gün ışığında çekeceğimiz sahneler için normal hassasiyetli filim (100 Asa gibi); iç sahneler, yani kapalı sahneler için de yüksek hassasiyetli film (400 - 600 Asa gibi) almamız gerekmektedir. Oysa kapalı sahneler için ışıklandırma yapmak daha iyidir. Fakat bu da ayrı bir masraf kapısı açtığı ve yerine göre pratik olmadığı için kullanılmaz. Ya da en fazla iki tane 300-500 watt'lık lambayla yetinilir. Onbeş dakikalık 16 mm. lik filmin uzunluğu 150 metredir ortalama. Fakat çekim için bunun bir misli ya da yarım misli filmin daha olması gerek. Çünkü çekim sırasında her türlü aksilik, yanlışlık olabilir. Tam çekeceğimiz anda dışardan birinin çerçeveye girmesi, kameraya bakması gibi aksilikler. Piyasa filimcileri gibi ekip halinde çalışamadığımızdan bu gibi olayların önüne geçemiyoruz pek. Yanlışlık ise, istenmiyen yerde kameranın sallanması, yani çerçevenin oynaması. Çokluk belge filmi ya da ona benzer koşullar içinde çalıştığımızdan, kamerayı üç ayakla kullanmak pratik olmuyor; omuzluk kullanıyoruz çoğu kez, hatta onu bile kullanamıyoruz; elde çekiyoruz. Ayrıca kamera kaydırma hareketinde konuyu tutturamama, kaydırmanın istenilenden hızlı ya da yavaş olması, konunun hareketliliği gibisini de katarsak hesaba hiç olmazsa yarım misli fazla filim olması gerekir. Üstelik bizim özürümüz gibi anlattığımız da bize özgü birşey değil. Belki de en az kullanan biziz.

Otuzar metrelik paketlerde de filim satılır, yüzyirmi metrelik paketlerde de. Yüzyirmi metreyi birarada almak daha ucuza geliyor. Filmin kalitesine göre de değişir bu. Biz orta karar birşey alalım. 120 metresi 180 liradan. Filmimiz 150 metre. Gerekli olan fazla payını da göz önüne alarak iki paket alalım, yani 240 metre. 360 lira verdik. İç sahnelerimiz var ya, eğer gereken ışıklandırmayı yapamazsak yüksek Asa'lı filim almamız gerek. Bu, ötekinden az daha pahalı, hadi iç sahnemiz az diyelim (daha çok belgesel çalışıyoruz ya), onun için 360 liraya bu farkı da katarak yuvarlak hesap 400 diyelim.

Çekime başlıyabiliriz o halde. Kameramızı kullanmayı az-çok biliyoruz. Bilmesek bile aramızda bilen çok, o kullanır. Bizde kameramana, oyuncuya para vermek yok, hep aramızda hallediyoruz bunları. Bir muzcunun hayatını anlatan bir filim çektik geçen kış, muz arabası gerekti. Adam bedavaya vermiyor arabasını, muz da almış, satması gerek. Diyoruz «Sen sat muzunu, biz de arada denk getirir çekeriz filmimizi». Az bir parayla, adamın da satışına engel olmadan idare ediyoruz. Fakat adam istenilen oyunu veremeyince, içimizden biri oynadı bu rolü. O zaman da arabayı toptan kiralamak zorunda kaldık. Araba yövmiyesi elli liradan çalıştı. Bir de simit tablası gerekti, onu da gene öyle hallettik. Yani demem, oyuncuya para vermesek bile kamerayı yüklenip çekmeyle de olmuyor bu iş.

Çektik filmi, geldik yıkatmaya. Metresini ortalama 1 liradan yıkıyorlar. 240 metre çektik, verdik, yıkandı, 240 lira da buraya gitti.

Şimdi geldik filimlerin anlatım sırasına göre ayrılıp eklenmesine (montaj). Daha doğrusu montajın kabası. Eğer negatif filmimizde yapmak istersek bunu, her türlü leke ve çiziği göze almamız gerekir. Bu da sonradan yapacağımız bütün pozitif baskılarda kendini gösterir. Bu sakınca yüzünden negatif filim, hiç dokunulmadan olduğu gibi baskıya verilir. Montaj, gelen kopya (iş kopyası) üzerinde yapılır. Biz biraz daha ekonomik davranmak zorunda olduğumuzdan, negatif filmi yıkamadan aldıktan sonra işe yaramıyan

yerleri ayıklayıp veriyoruz iş kopyası çıkarmaya. 240 metre filmin 200 metresini verdik diyelim. Baskıyı da metresi ortalama bir liradan yaptıklarına göre, 200 lira da buraya gitti yani.

Elimizdeki iş kopyasıyla asıl montajı yapmaya geldik şimdi de. Bunun için de montaj makinesi gerek. O da montaj stüdyolarında var. Yani biryerden bulup evde yapacağımız birşey değil. Fakat bizim gibi kısa metraj çalışan filimcileri düşünmüşler, taşınabilir cinsten montaj aletleri yapmışlar. Ne var ki yurdumuzda kısa metraj çalışmaları büyümediği için dışardan getirten de çıkmamış. Gene de bu iş, ötekine göre çok uzun ve güç bir çalışmayla, 16 mm. lik bir göstericiyle az daha kabaca yapılabilir. İyisi mi gene montaj stüdyosuna dönelim.

Kabaca ardarda eklediğimiz ya da plân-plân ayırıp numaraladığımız iş kopyasını stüdyoya verdik. Buradaki montaj makinelerinin 1 saat çalışması 50 lira. Hatta 75 liraya kadar da oluyor. Biz 50 liradan tutalım hesabımızı. Sıkı bir çalışmayla beş saatte bitirdik diyelim montajı. 250 liramız da buraya gitti. Negatifimizi de bu kopyaya uydurduk. Bir saatte bu, hepsi etti altı saat, yani 300 lira.

Bundan sonra yalnız seslendirme kalıyor. İki çeşit oluyor bu: Manyetik ya da optik. Manyetik seslendirmeyi bir teyp bulabilirsek kendimiz de yapabiliriz, tabi stüdyodakine benzemez sesin kalitesi. Manyetik sesin bir sakıncası da şu: Filim oynarken görüntülerle teypteki sesin uyuşmaması çok kez. O da şundan: Göstericiyle teypin ayrı devirlerde olması. Bunu düzeltsek bile, filim başlamadan önce filmin başıyla, sesin başını denk getirmeğe çok dikkat etmemiz gerek. Eğer işimize gelmezse bu, geriye iki şık kalıyor: Filmi ya sessiz oynatmak ya da optik seslendirme yapmak. İşte bu optik seslendirme de yalnız stüdyo işidir. Bunun macerası da kısaca şöyle: Önce manyetik bandta hazırlıyorlar sesi, filmin sesi istenilen gibi oldu mu sesi burdan optik ses haline getiriyorlar. Oysa yurdumuzda; 16 mm. lik filim, amatörlerin dışında pek çekilmediğinden, seslendirilmesi için gerekli makine yoktur. Fakat Anadolu'da gösterilen filimlerin çoğu 16 mm. liktir. Profesyonel filimciler 35 mm. lik çekerler filimlerini, Anadolu dağıtımı için de bundan 16 mm. lik kopyalar çıkartırlar. Bunun için 35 mm. likten 16 mm. liğe seslendirme yapan makine vardır da, doğrudan doğruya 16 mm. likten 16 mm. liğe seslendirme yapan makine yoktur, ihtiyaçları olmadığından. Böylece bizim filmimizin sesini manyetik bandtan 35 mm. lik filme optik ses olarak alıyorlar, oradan da 16 mm. lik filmimize küçültüyorlar. Tabiî bu arada sesin küçülmesi yüzünden ses bozuluyor biraz. Sonra bir de sesli yeni baskı yaptırırsak, ki yaptırmamız gerek, iş kopyasıyla olmaz bu. İşte yalnız bu seslendirme yeni kopyasıyla birlikte 3000 lira. Onbeş dakikalık filmin sesli kopyası bu. Fakat pazarlık yapma kabiliyetine göre bu fiat düşebilir. Gene de ne montajcılar, ne de seslendirmeciler bu gibi amatör işleri günlük işlerinin arasına sokmak istemezler pek, müşterilerinin işlerini aksatıp, onları kaybetmemek için.

Şimdi yukarda anlattığımız işlemlerin fiatlarını yeniden teker teker yazalım.

Çekim için negatif filim	:	400
Negatif filmin yıkanması	:	240
İş kopyası	:	200
Stüdyoda altı saatlik montaj	:	300
Optik seslendirme ve sesli yeni baskı	:	3000
		4140 lira.

Onbeş dakikalık, iş kopyalı, optik sesli, yeni baskılı filmimiz 4140 liraya çıkıyor demek. Tabiî bu fiat birkaç yüz lira aşağı - yukarı oynıyabilir, önemli olan ortalama bir fikir verebilmek.

Görüyoruz ki paramız en çok optik seslendirmeye gidiyor. Sessiz yapsak 1140 liraya çıkacak filmimiz, bir de yeni kopya ekliyelim buna, eder 1290; yani 1300 filan. Eğer seslendirmeyi kendimiz yapmak istiyorsak, dediğimiz gibi iş; bir teyp, bir de filme yetecek kadar band bulmaya kalıyor, ama sesin kalitesi de iyi olmuyor pek. Olmasın ne yapalım, optik sesten arttırdığımız parayla en aşağı bir filim daha yaparız böyle. Sinema sömürüsü devam ederken, sesin ya da başka bir şeyin aranacak zamanı değildir. Bize öncelikle, söylediği sözü güçlü olan filimler yapmak düşer.

Fakat bu 1300 lirayı bulmak bile bir meseledir. Borç-harç bulduk diyelim 1300 lirayı. Yaptık filmimizi. Hiç bir yerden kendisini kurtaracak kadar bir gelir sağlayamıyacaktır bu filim şimdilik. Yeniden borçlanıp ikinci filmimizi de yaptık diyelim. Ama artık üçüncüde bize kimse borç vermez. Zengin de değiliz malımızı-mülkümüzü satalım.

İlerde bir çözüm yolu bulunacaktır mutlaka. Ama bugün için tek çıkar yol şudur. Devrimci kuruluşların yapacakları yardım. Bekliyoruz onlardan bunu. Bilerek ya da bilmiyerek bu koşulları «laf değil de, film yapın» diyenleri susturmak için değil bu yardımı beklememiz. Emekçi halkımıza dönük gerçekçi, dürüst, devrimci filimler yapmak için.

BASİT SİNEMA

YAKUP BAROKAS

İzleyicidir, pasiftir yirminci yüzyıl insanı. Maça, sinemaya gider, fotoroman, Teksas, Tom Miks okur ve bu türden diğer şeyleri. Evinin duvarına bir manzara resmi asar. Bazıları ise entellektüeldir; maça gitmez pek, ara sıra baskete, tenise gider; hor görür piyasa filimlerini, sinemateklere, sinema kulüplerine üyedir; tanır Fellini'leri, Pasoloni'leri, v.s. leri. Duvarını süsler evinin bir kaç soyut resimle; Figaro okur, Times okur, v.s. Oysa resim yapmaz, yazı yazmaz, futbol oynamaz, filim çekmez yirminci yüzyıl insanı. Beğenileri koşullandırmıştır. Kimlerce; ben pek yaygın bir terimle diyeceğim «kültür emperyalizmi» nce. İstenmez sanatların yığınlara ulaşması. Ulaşması şu anlamda, yığınların sanatta etken duruma gelmeleri. İstenmez, çünkü oyun bozulur sonra. Modalar uydurulur; kübizm, sürrealizm, sinemada yeni dalgalar, Godard'ı pek çok kimse anlamaz örneğin. Ekonomik ilişkiler de buna elverir, öyle ya, sanatçı sanatını satmalı. Hatta zorlar; kentsoylu alıcının koşullanmış beğenileridir çoğu kez sanatçıya ışık tutan, yön veren. İstenir mi Yunus'lar, Pir Sultan Abdal'lar dilden dile dolaşsın.

Neyse gelelim konumuza. Sinemaydı konumuz. «Basit Sinema». Niçin «Basit Sinema»? Yığınlara ulaşsın diye. Peki denecek, herkes filim mi çeksin, nerde bu bolluk, nerde montaj masaları; sonra bunlar bulunsa bile herkes filim çekemez. İlk okuldayken kalemim vardı, boyalarım, silgim; yine de çirkin resim yapardım. Durdu mu akan sular?. Hayır. Verdin mi emekçinin nasırlı ellerine kamerayı, gösterdin mi ona iyi filimler, olanak sağladın mı okumasına bazı kitapları. Öyleyse? Biliyorum çok zordur bu düzeni gerçekleştirmek; yıllar sürer. Ama bir kutsal görevdir yirminci asır insanına ilk tohumlarını atmak. Ama gel gör ki, en devrimcilerden bile o emekçiyi hor görme duygusunu içinde barındıranlar çıkar. Dedik Sinematek'te sendikalı emekçilere indirim yapılsın; öğrencilere, üye eşlerine yapıldığı gibi. Çoğu dedi ki - sırf sinematek ilgilileri değil - «ne anlar işçi

bu filimlerden». Demek iki tür filim varmış, gerisi fasa fiso - sonra bilmez ki fransızcayı, ingilizceyi - oysa bence iki dil var yeryüzünde: patron dili, emekçi dili. Değil mi ya; nasıl anlıyor kentsoylu sinematek üyesi Rus, Macar, Çek filimlerini. - Hor gör emekçiyi, sinemadan anlamaz diye -, hor gör, yüksek öğrenim göremez, kitap okuyamaz diye; sonra bağır : «İşçi, köylü meclise».

Bizler savaşmalıyız emekçiye bu olanaklar sağlanıncaya dek, bir yandan da basit sinemanın örneklerini ortaya koyarken. Peki nasıl olmalıdır veya olacaktır basit sinema. Yukarıdaki öndüşüncelerin ışığı altında ortaya koymaya çalışacağım bunu.

İlkin belirtmek gerekir ki, içeriğinin basitliğinden ileri gelmez bu sinemanın basit oluşu. Çünkü Genç Sinema'cı olguları temel nedenlerine inerek incelemek, ortaya koymakla yükümlüdür. Bir mit yaratmalıdır, belgelerle yoğrulmuş. Bu da üst yapı kurumlarının yüzeysel bir incelemeye tabi tutulmasından çok daha güç bir iştir. Basitliği ekonomik nedenlerden, olanakların kısıtlı olmasından ve de devrimci özünden ileri gelir.

Devrimci özünden ileri gelir, çünkü devrimci bir filim emperyalizmin sineması gibi halkları afyonlamak için bin dereden su getirmez basit gerçekleri ört bas etmek amacı ile. Ses, görüntü, kurgu tek bir amaca yönelir basit sinema'da; filmin devrimci özünü güçlendirmek ve ona yeni boyutlar kazandırmak. Batı sinemasının ürünü olan sanat oyunlarına yer vermez, öze bir katkıda bulunmadığı sürece. Ancak bu konuda her türlü bağnazlığa ve dogmatizme karşıdır. Yeni bir biçim yaratma çabasındadır ulusal değerlerin doğrultusunda. Kesin bir ilke olmamakla beraber Genç Sinema'cı filmini çekim öncesi değil çekim sonrası, kurguda şekillendirmek zorundadır. Çünkü belgelerden bir mit yaratmak ve onlara bir yorum katmak çoğu kez ancak kurgu sırasında gerçekleşebilecektir. Ben burda sırf belgesel filimler çekilsin demiyorum. Ancak elverdiği oranda filme belgesel bir görünüm kazandırılması, inandırıcılığını sağlama bakımından daha yerinde olacaktır.

Ekonomik nedenler de devrimci bir sinemanın basit olmasını zorunlu kılar. Şöyle ki, Genç Sinema'cı çoğu zaman filim çekimi için gerekli bir çok aygıttan yoksun olarak filmini yapar. Pozometresi, kaydırma arabası, sehpası, lambaları yoktur; kurguyu montaj masasında değil de en ilkel şekillerde evinde gerçekleştirmeye çalışır. Bir kamera bulmak için bir kaç ay kapı-kapı dolaştığı olur. Bulduğu filim ya bayattır ya değildir. Filmini kuşku ile çeker, «ya yakalanırsam, kameramı elimden alırlarsa» diye. Bir de sansür sorunu vardır en önemlisi. Bütün bu teknik ve ekonomik olanaksızlıklar onu bir basitliğe yöneltir. Oysa ki bu onun olumsuz değil olumlu yanıdır ve yıllar boyu sömürülmüş, yoksul bırakılmış bir halkın sinemasını yaratma çabasının gerçek ürünü haline sokar onu. Ulaşmaya çalıştığı kitle, kentsoylu kişiler değildir. Ürünlerini onlara beğendirmeye çalışmaz. Bu da yapıtlarının ekonomik değerini azaltır, hiçe indirir şimdilik. Ancak Genç Sinema'cı bilir ki, kişisel başarılar - örneğin tek bir genç sinema'cının gerçekleştirmeyi başardığı 35 mm'lik uzun metrajlı bir filim, ki bu da bu günkü koşullar içinde hayâlden öte bir şey değildir - gerçek bir başarı olmıyacaktır. Demek ki bağımsızlığı ve ödün vermez niteliği onu ticarî sinemanın dışında kalmaya ve savaşını 16'lık kısa filimlerle sürdürmeye zorlamaktadır.

Daha çok şeyler söylenip yazılabilir basit sinema üzerine. Bu da, bizleri «devrimci sinemanın temel evriminin bugünkü koşullar altında nasıl olacağı hakkında henüz doğru dürüst teorik bir çalışma yapmamış olmak» la suçlayanları sevindirebilecektir belki de. Ancak ben teorinin eylemle birlikte gelişmesini yeğlediğimden...

ELEŞTİRMELER

AHMET SONER

KOZANOĞU ya da OSMANLI'da DEVLET - HALK çıkmazı (4)

f i l i m ü s t ü n e

Ekip kurulur. Kılık-kıyafet ve okuma provası yapılır (Olağan işlerden değildir bunlar Yeşilçam'da). Filimde çalışacak olanlar Gen-ar tiyatrosunda toplanır, senaryo okunur baştan-sona. «Eski köye yeni âdet» diye düşünen yıllanmış oyuncular da vardır. İyi bir film yapılacağı inancındadır herkes, «sanat filmi» denir buna. İyi niyetle bir filme işte böyle başlanır Yeşilçam'da.

Çekimin başladığı gün, o korkunç bir hızla dönen sömürücü sinema çarkı bütün iyi niyetlileri ezer - geçer: iş sarkmıştır çünkü, evdeki hesap çarşıya uymamıştır. Artık o soluk - soluğa çalışma temposu başlar. Düşünmeye bile zaman yoktur. Filim 20 günde, 22 günde, bilemedin 25 günde bitmelidir. Yoksa pek büyük bir kazanç sağlanamıyacaktır.

Böylesine bir düzenin içinden dört-dörtlük bir film bugüne kadar çıkmamıştır, çıkacağa da benzemez. Başarılar hep yarımdır bu yüzden. Öbür yarım görmezlikten gelinir. Oysa elde iyi bir senaryo vardır, sözden anlar oyuncular vardır, olmazı olduran teknisyenler vardır, ama zaman yoktur. 25 günde filim çekilecek, bu filim tarihî filim olacak ve üstelik iyi olacak; olamaz.

Niçin tarihi filim yapılır? Önce buna bakalım.

1) Ticâri sebep : Renkli, cafcaflı, bol kanlı, açık-saçık, düzmece hikâyeler uydurup para kazanmak.

2) İdeolojik sebepler :
- a - Geçmişe özlem uyandırmak,
- b - Halka çarpık yansıtıldığı sanılan birtakım olayların görece doğrusunu göstermek.
- c - Sansüre takılmadan bu günü eleştirmek.

Para kazanmak için filim yapan ya da yaptıranlara, **rsa spekülasyonculuğu** ve **müteahhitlikle iştigâl** etmelerini **tavsiye** ederiz. Böy-

lesi hem onlar, hem de seyirciler için daha **hayırlıdır.**

Geçmişe özlem istismarcılığı henüz pek palazlanmamışsa da yakında birtakım **komando** sinemacıların ortaya çıkması beklenmektedir.

İdeolojik sebeplerden son ikisi Kozanoğlu'nun yazılıp çekilmesine etken olmuştur. Çünkü Osmanlı imparatorluğunda devlet - halk ilişkisinin olumsuzluğu üstüne toplumsal bir dram anlatılırken, bu durumun bugün bile, padişahsız - halifesiz Cumhuriyette geçerli olduğu, sürüp gittiği sezdirilmektedir. Filimde Kozanoğlu, devlet-halk ilişkisinin olumsuzluğu suçunu, padişahla kendisi arasındaki sipahiye, ümerâya yükler. Aracı düşmanlığı, sömürü bilincine varışın ilk aşamasıdır. Oysa suç Osmanlı' nın talan ekonomisi düzeninde aranmalıdır. «Talan, Osmanlı toplumunda hâkim sınıfların sömürme eğilimlerinin dışsal bir tezahürü, bir çeşit **emperyalizmdir.»** (Sencer Divitçioğlu — Asya Tipi Üretim ve Osmanlı Toplumu — sayfa 57). Bu çıkmaza çare bulan Bedreddin'ler de asılmıştır, geri dönülemez artık. Böyle gelmiş, böyle gider denir. Devlet - halk uçurumu gittikçe açılır. Öyle ki, Anadolu'dan toplanan verginin (ortalama 130 milyon akça) yüzde 26'sı padişaha, yüzde 56'sı dirlik sahiplerine, yüzde 17'si dini vakıflara ayrılmaktadır. Halktan boyuna alınmakta, karşılık olarak bir şey verilmemektedir. Geriye kalan yüzde 1 (ki bir milyon üçyüz bin akça) nereye gider, bu bilinmez. Belki dizgi yanlışıdır. (!)

Filim gerçekçi ve halkçı bir görüşü getirmektedir. «Padişah iyidir, ama çevresini hep kötüler, çıkarcılar kuşatmıştır» diye düşünür halk. Adnan Menderes için de aynı düşünce geçerlidir bugün halk arasında. Halk ister ki arada mütegallibe sınıfı olmasın, eşkiyalar olmasın. Kozanoğlu'nun ipe çekilişinin de etkisiyle halk isyan eder filmin sonunda. Ne olduğu gösterilmez, ama sonuç bellidir. Osmanlı'daki bütün isyanlar gibi bastırılacaktır bu isyan da. Halk yine boyun eğecektir ve umutla bekliyecektir. Düzenin değişmesi için her isyana aynı umutla katılacaktır artık; Celâli isyanlarına da, 31 marta, Kurtuluş Savaşına ve Dersim isyanına da.

Halkın istediği filmin sonundaki türküde dile gelir:

«Yaralarım göz-göz oldu
Devlet gözleyi-gözleyi»

Demek ki halk devlet yerine tahsildarı, jandarmayı ve seçimden seçime uğrayan politikacıları görmekten bıkmıştır. Yara açan değil, yaraları saran bir devlet istemektedir. Rejisör Atıf Yılmaz ne istemektedir?

— «Türk sinemasının güçlenmesi, ulusal sinema kavramının, toplumun bütün katlarında paylaşılan bir özlem olmasına, halkın olduğu kadar devletin ve aydının da bu kavrama elbirliğiyle katkıda bulunmasına bağlıdır.»

— «Ne güçlü devlet koruması, ne güçlü sermaye ile desteklenmemiş olan Türk sineması...»

— «Sermaye darlığı ve devletin ilgisizliği, sinemamızdaki ekonomik düzensizliği en belirleyici sebeplerdir.»

— «Türk sinemasının gelişmesi için kendi bünyemize uygun akılcı

bir ekonomik düzen kurulması şarttır. Bu düzenin kurulmasında devletin payı büyük olacaktır.» (**Ulusal Türk Sineması ve Çıkış Yolları** üzerine soruşturmaya Atıf Yılmaz'ın cevabı - Ant dergisi. Sayı 83. 30 Temmuz 1968). Böylelikle filmin sonundaki türkünün en yürekten söyleyicisi de Atıf Yılmaz olmaktadır. İsteği sinemanın devletleştirilmesidir. Sözü edilen hangi devlettir, kimin devletidir? Devlete bağlı özerk bir kurum var mıdır? Bu sorulara karşılık bulunmamıştır daha. Söz konusu devlet kerim devlettir, «Devlet Ana» dır; bu düzenin devleti değildir.

Filim, ortaya attığı Devlet-Halk çıkmazı sorunu ile düşünce ve araştırma düzeyinde başarılıdır. Rejisör yer-yer iyi bir anlatım tutturabilmiştir (özellikle köy, demirci dükkânı ve zindan bölümleri). Bu anlatım arada bir dengeyi yitirip aksamaktadır (saray ve çarşı bölümleri). Atıf Yılmaz bu filme gelene kadar pek öyle ciddi tarihi filim yapmamıştır. Bu umutlu başlangıcın ardından gelen Köroğlu filmi, canlı resim ve güldürü öğeleriyle dolu, Asya Tipi Üretim tartışmalarının alel-acele yapılan bir yorumudur ve bir aşama değildir.

En çok kamera hareketi kullanan rejisördür Atıf Yılmaz. Seyirci bir tiren penceresinden dışarı baktığını sanır hep. Bir tesbit bu, erdem ya da kusur değil.

Gani Turanlı, piyasanın en iyi kameracılarından biridir. Filimdeki fotoğraf çalışması başarılıdır, Seyit Han'daki kadar olmasa bile.

Doğan Aksel'in dekorları sırıtıp durur filim boyunca. Doğal dekorlarla olan ayrım hemen göze batmaktadır. Konak iğreti durur, çarşı fakirdir, kılık-kıyafet tutarsızdır. Sinema ile Tiyatroyu birbirinden ayıramamaktadır Aksel.

Oyuncular genellikle başarılıdır; Kâni Kıpçak, Haydar Karaer ve üç kadın oyuncunun (Suna Keskin - Candan İsen - Hülya Duyar) dışında. Yılmaz Güney en büyük oyunlarından birini oynamaktadır. Danyal Topatan, sezgisiyle rolünü başaran, az bulunur, alaydan yetişme bir oyuncudur. Necmioğlu, Yüce, Ener, Irgat, Nipton ve diğeleri görevlerini eksiksiz yerine getirirler.

Müzikte Abdullah Naili Bayşu ve Orhan Gencebay sağlam bir folklor derlemesi yapmışlardır, Kızılırmak - Karakoyun'da olduğu gibi.

Montaj aksamaz, ama dublaj her filimdeki gibi kötüdür. Tiyatro oyuncularının o kendilerine has «dublaj sesi» kulak tırmalar film boyunca.

Çıkış

Bu inceleme - eleştiri, son zamanlarda sinema yazarlarımızın filmi görmeye gerek duymaksızın yazdıkları üç satırlık reçetelere karşı çıkmak için yapıldı. Yeşilçam'ı bütünüyle inkâr etsek bile, onun ürünlerini nesnel ve dürüst olarak yargılamak zorundayız.

Sırf konuya olan özel ilgim yüzünden, üçüncü reji asistanı(!) olarak bu filimde boğaz tokluğuna işin başından sonuna kadar çalıştım. Bunu da burda belirtmem gerekir. Çünkü bu filim üstüne yazmamın bir sebebi de çalışmış olmamdır.

genç sinema

DEVRİMCİ SİNEMA DERGİSİ

SAYI 10 KASIM 1969 1 LİRA

ÇAĞRI

Türkiye'de yeni bir Sinema
oluşmaktadır. Bu oluşumu
hızlandırmak ve sergilemek amacıyla
1970 yazında
"Devrim Sineması Şenliği"
düzenlemek istiyoruz.
Bunu gerçekleştirebilmek için
öğrenci örgütlerini, işçi kuruluşlarını,
dernekleri, basını,
ve bütün devrimcileri
yardıma çağırıyoruz.

-GENÇ SİNEMA-

GENÇ SİNEMA. Aylık Sinema Dergisi - Sahibi ve Yazı İşleri Yönetmeni: Veysel Atayman. Yazışma Adresi: P.K. 18 Mecidiyeköy - İSTANBUL. Yıllık Abone: 10 Lira - İki Yıllık: 20 Lira - Dizgi ve Baskı: Latin Matbaası - 17.11.1969.